

Maarakennuskustannusindeksi

2018, lokakuu

Maarakennusalan kustannukset nousivat lokakuussa 4,2 prosenttia vuodentakaisesta

Tilastokeskuksen mukaan maarakennusalan kustannukset nousivat 4,2 prosenttia vuoden 2017 lokakuusta vuoden 2018 lokakuuhun. Kustannusten vuosimuutos vaihteli osaindekseittäin teknisten ja muiden järjestelmien 0,7 prosentista päällysteiden 15,5 prosenttiin.

Maarakennuskustannusindeksi 2015=100, lokakuu 2018

Indeksi 2015=100	Pisteluku	Vuosimuutos, %
Maarakennuskustannukset, kokonaisindeksi	105,3	4,2
Pohjarakenteet	105,7	3,7
Maarakenteet	101,9	2,0
Kalliorakenteet	101,5	1,4
Päällysteet	119,9	15,5
Kunnallistekniset järjestelmät	105,0	4,1
Betonirakenteet	103,4	1,2
Tekniset ja muut järjestelmät	101,3	0,7
Murskaustyöt 1)	105,8	5,2
Teiden ylläpito 1)	101,6	1,8
Katujen ylläpito 1)	102,7	2,6
Ratojen ylläpito 1)	102,3	1,1
Ylläpito yhteensä 1)	102,2	2,0

1) erillisindeksi

Kokonaisindeksin nousuun vaikutti erityisesti bitumien ja moottoripolttoöljyn kallistuminen. Kustannusten nousua hillitsi etenkin maa- ja kiviainesten sekä valmisbetonituotteiden halpeneminen edellisen vuoden lokakuusta.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maarakennuskustannusindeksi 2015=100, lokakuu 2018.....	3
Liitetaulukko 2. Maarakennuskustannusindeksi 2010=100, lokakuu 2018.....	3
Liitetaulukko 3. Maarakennuskustannusindeksi 2005=100, lokakuu 2018.....	3
Liitetaulukko 4. Maarakennuskustannusindeksi 2000=100, lokakuu 2018.....	4

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Maarakennusindeksin (2015=100) kokonaisindeksin, maarakennetöiden ja päällysteiden kustannuskehitys 1/2015–10/2018.....	5
Maarakennuskustannusindeksin laatuseloste.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maarakennuskustannusindeksi 2015=100, lokakuu 2018

Indeksi 2015=100	Pisteluku	Kuukausimuutos, %	Vuosimuutos, %
Maarakennuskustannukset, kokonaisindeksi	105,3	0,3	4,2
Pohjarakenteet	105,7	0,2	3,7
Maarakenteet	101,9	0,2	2,0
Kalliorakenteet	101,5	0,0	1,4
Päälysteet	119,9	1,1	15,5
Kunnallistekniset järjestelmät	105,0	0,4	4,1
Betonirakenteet	103,4	0,1	1,2
Tekniset ja muut järjestelmät	101,3	0,0	0,7
Murskaustyöt 1)	105,8	0,9	5,2
Teiden ylläpito 1)	101,6	0,5	1,8
Katujen ylläpito 1)	102,7	0,3	2,6
Ratojen ylläpito 1)	102,3	0,2	1,1
Ylläpito yhteensä 1)	102,2	0,3	2,0

1) erillisindeksi

Liitetaulukko 2. Maarakennuskustannusindeksi 2010=100, lokakuu 2018

Indeksi 2010=100	Pisteluku	Kuukausimuutos, %	Vuosimuutos, %
Maarakennuskustannukset, kokonaisindeksi	115,7	0,3	3,5
Pohjarakenteet	117,3	0,2	3,0
Maarakenteet	114,4	0,2	1,8
Kalliorakenteet	115,6	-0,0	1,3
Päälysteet	115,8	1,1	13,1
Kunnallistekniset järjestelmät	118,2	0,4	3,2
Betonirakenteet	119,0	0,1	1,2
Tekniset ja muut järjestelmät	108,2	0,0	0,7
Murskaustyöt 1)	116,6	0,9	5,3
Teiden ylläpito 1)	114,2	0,5	2,0
Katujen ylläpito 1)	114,6	0,3	2,3
Ratojen ylläpito 1)	113,5	0,2	1,3
Ylläpito yhteensä 1)	114,2	0,3	2,0

1) erillisindeksi

Liitetaulukko 3. Maarakennuskustannusindeksi 2005=100, lokakuu 2018

Indeksi 2005=100	Pisteluku	Kuukausimuutos, %	Vuosimuutos, %
Maarakennuskustannukset, kokonaisindeksi	141,3	0,3	3,5
Pohjarakenteet	133,4	0,2	3,0
Maarakenteet	138,7	0,2	1,8
Kalliorakenteet	138,7	-0,0	1,3
Päälysteet	157,4	1,1	13,2
Kunnallistekniset järjestelmät	140,9	0,4	3,2
Betonirakenteet	142,4	0,1	1,2
Muut tekniset järjestelmät	124,3	0,0	0,6
Murskaustyöt 1)	138,1	0,9	5,3
Kunnossapito 1)	139,3	0,5	2,0

1) erillisindeksi

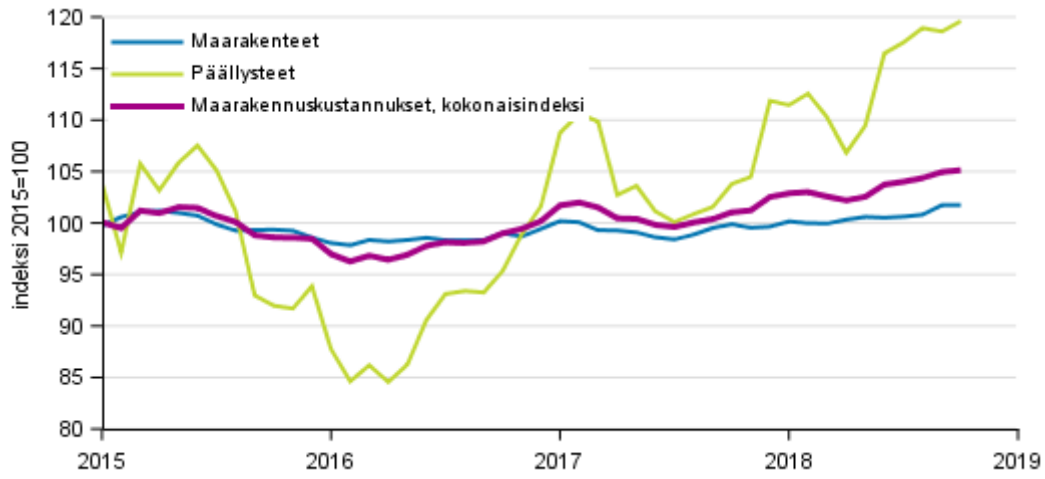
Liitetaulukko 4. Maarakennuskustannusindeksi 2000=100, lokakuu 2018

Indeksi 2000=100	Pisteluku	Kuukausimuutos, %	Vuosimuutos, %
Maarakennuskustannukset, kokonaisindeksi	163,1	0,3	3,5
Pohjarakennustyöt	146,7	0,2	3,0
Maarakennustyöt	164,5	0,2	1,8
Kalliorakennustyöt	159,9	-0,0	1,3
Murskaustyöt	162,3	0,9	5,3
Päälylstystyöt	171,4	1,1	13,1
Vesihuoltotyöt	162,1	0,4	3,2
Sillanrakennustyöt	174,9	0,1	1,2
Hoito ja kunnossapito 1)	164,7	0,5	2,0

1) erillisindeksi

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Maarakennusindeksin (2015=100) kokonaisindeksin, maarakennetöiden ja päällysteiden kustannuskehitys 1/2015–10/2018

Maarakennuskustannusindeksin laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tuotteen tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Maarakennuskustannusindeksi sisältää indeksipistelukuja maarakentamisen, ylläpidon ja murskaustyön urakointiin liittyvien tuotantopanosten hintamuutoksista.

Tilastoa käytetään kuvaamaan hintamuutoksia maarakentamisen alalla. Sitä käytetään keskeisesti alan yrittäjien ja palvelujen ostajien välisissä neuvotteluissa, kun arvioidaan alalla toteutunutta kustannustekijöiden hintamuutosta. Tilaston indeksejä voidaan käyttää mm. sopimusten indeksiehdoissa, jolloin sopimuksessa määritetyn maksumäärän loppusumma sidotaan suoraan indeksin muutokseen. Yritykset voivat käyttää myös maarakennuskustannusindeksin alaindeksejä vertaillessaan hankintojensa hintakehitystä suhteessa keskimääräiseen hintakehitykseen.

1.2 Tietolähteet

Maarakennusalan kustannustekijöiden hintatiedoista osa saadaan muihin tilastoihin kuten Rakennuskustannusindeksiin, Tuottajahintaindekseihin, Maarakennusalan konekustannusindeksiin, Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksiin ja, Kuluttajahintaindeksiin kerättävistä hinnoista ja osa kerätään indeksiä varten omilta tiedonantajilta. Tietolähteinä ovat tuotteiden ja palvelujen myyjät sekä mm. palkkatilastot, alan työehtosopimukset ja Suomen Pankin tilastot.

1.3 Luokitukset

Maarakennuskustannusindeksin kokonaisindeksi on jaettu osaindekseihin. Näitä ovat pohjarakenteet, maarakenteet, kalliorakenteet, päällysteet, kunnallistekniset järjestelmät, betonirakenteet sekä tekniset ja muut järjestelmät. Lisäksi tuotetaan kokonaisindeksiin kuulumattomia murskaustöiden ja ylläpidon erillisindeksejä. Ylläpidon (kunnosapidon) kokonaisindeksin muodostavat teiden, katujen ja radan ylläpidon erillisindeksit. Kustannukset on ryhmitelty työvoiman, oman kaluston, ostettujen konepalvelujen, ostettujen kuljetuspalvelujen, materiaalien sekä työmaan yhteiskustannusten panosnimikkeisiin. Panosnimikkeet jakautuvat vielä yksityiskohtaisempiin eriin, kustannustekijöihin.

1.4 Käsitteet

Indeksin keskeiset käsitteet on määritelty Tilastokeskuksen käsitetietokannassa.

1.5 Lait, asetukset ja suositukset

Tilastoinnissa noudatetaan Tilastolakia (280/2004). Tiedonantajilta kerätään vain ne indeksin kannalta välttämättömät tiedot, joita ei saada muualta. Tietoja julkaistaessa otetaan huomioon tietojen luottamuksellisuus. Tuloksista ei voi päätellä yksittäisen yrityksen tietoja tai kehitystä. Tiedonantovelvoite perustuu Tilastolakiin (280/2004).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Maarakennuskustannusindeksi on kiinteäpainoinen indeksi, joka lasketaan Laspeyresin hintaindeksin mukaisesti. Indeksien laskenta vaatii perusvuoden painorakenteen lisäksi valittujen hyödykkeiden kuukausittaisen hintaseurannan. Maarakennuskustannusindeksin osaindeksien painorakenteet on muodostettu laskennallisesti. Päällysteiden painorakenne perustuu sekä yritysten ilmoittamiin kustannusjakaumiin että laskennallisiin tyyppiurakoihin. Ylläpidon ja murskaustyön erillisindeksien kustannusjakaumat perustuvat osaltaan urakoitsijoiden ilmoittamiin kustannusjakaumiin.

Indeksin hintanimikkeitä on valittu edustamaan yksi tai useampi hyödyke tai palvelu, jonka hintaa kuukausittain seurataan. Hintatiedustelut toteutetaan pääsääntöisesti sähköisenä kyselynä.

Maarakennuskustannusindeksiä on uudistettu viiden vuoden välein. Uudistuksista on tehty menetelmäkuvaus: Maarakennuskustannusindeksi 1990=100, Käsikirjoja 32, 22.11.1993, Maarakennuskustannusindeksi 1995=100, pdf, 1.8.2000, Maarakennuskustannusindeksi 2000=100, pdf,

heinäkuu 2005, Maarakennuskustannusindeksi 2005=100, pdf, lokakuu 2009, Maarakennuskustannusindeksi 2010=100, pdf, huhtikuu 2014 ja Maarakennuskustannusindeksi 2015=100 käsikirja, pdf, 2018.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilasto kuvaa maarakentamisen kustannustekijöiden keskimääräistä hintakehitystä koko maan tasolla. Tilasto ei kerro mahdollisista eri alueiden eroavaisuuksista. Indeksimuutokset kuvaavat yritysten maksamaa hintaa työvoimasta, koneista, vakuutuksista, ostetuista palveluista jne., joita yrittäjä tarvitsee tuottaakseen palvelun. Indeksii ei kuvaa palvelun ostajan maksamaa hintaa, johon vaikuttaisivat kustannusten lisäksi toimintaylijäämä sekä tuottavuuden muutos.

Hintaindeksien tarkkuuteen vaikuttavat mahdollinen otantavirhe ja tiedon käsittelyvirheet. Virheiden suuruutta ei ole estimoitu. Indeksien oikeellisuuteen vaikuttaa myös vastauskato, joka on kuukausitasolla 1-2 prosenttia. Vastauskatoa pyritään pienentämään vastauksia karhuamalla.

Perusvuodella 2000=100 tuotetun indeksin osaindeksit kattoivat arviolta 75 prosenttia kaikista maa- ja vesirakennustuotannon kustannuksista ja 85 prosenttia urakoitsijoiden toteuttaman tuotannon kustannuksista.

2005=100-indeksin myötä kattavuus kasvoi, sillä esimerkiksi vesihuoltotyöt korvanneen kunnallisteknisten järjestelmien kuvausalue oli laajempi kuin vesihuoltotöiden ja betonirakenteilla laajempi kuin sillanrakennustöillä. 2005=100-indeksiin lisättiin myös uutena osaindeksinä muut tekniset järjestelmät, joka sisältää mm. aikaisemmin puuttuneet valaistus- ja liikenteenohjausjärjestelmät. 2010=100-indeksin rakenne pysyi samana kuin 2005=100-indeksin.

2010=100-perusvuosiudistuksen-indeksin myötä aloitettiin uutena katujen ja ratojen ylläpidon indeksien laadinta. Katujen, teiden ja ratojen ylläpidon indeksit muodostavat yhdessä ylläpidon kokonaisindeksin. Ylläpidon osaindeksi teiden ylläpito vastaa vanhempien perusvuosien kunnossapitoindeksiä.

Merkittävimmät puutteet ovat edelleen ruoppaus-, viher- ja viimeistelytyöt sekä satamalaitureiden rakentaminen. Osaindeksit eivät edusta kaikkia erilaisia suunnitteluratkaisuja.

2015=100-perusvuosiudistuksen yhteydessä indeksin rakenne säilyi ennallaan. Osaindeksien väliset painosuhteet eivät muuttuneet. Osa- ja erillisindeksien sisäiset painojakaumat korjattiin vastaamaan vuoden 2015 tasoa. Indeksien painorakenteet on laskettu käyttäen tyyppiurakoita ja osin hyödyntämällä yritysten ilmoittamia kustannusjakaumia.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yrityksiltä kerättävät hinnat ovat tiedusteluukauden keskihintoja. Mikäli keskihinnan määrittäminen ei ole mahdollista, hintanoteeraus voi olla myös esim. kuukauden 15. päivän hinta.

Hinnoissa ei ole mukana arvonlisäveroä. Maarakennuskustannusindeksi ilmestyy tilastointikuukautta seuraavan kuukauden 23. päivä tai sitä seuraavana arkipäivänä. Marraskuun tilasto julkaistetaan kuitenkin jouluaattoä edeltävänä arkipäivänä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Maarakennuskustannusindeksistä julkaistaan internetissä kuukausittain tuoreimpia lukuja käsittelevä lyhyt tiedote, joka löytyy tilaston kotisivulta.

Kotisivuilta voi ladata maarakennuskustannusindeksin PDF-julkaisun (<http://tilastokeskus.fi/til/maku/tup.html>). Indeksien pistelukuja on saatavilla myös Statfin-tilastotietokannasta (<http://tilastokeskus.fi/til/maku/tau.html>). Indeksien menetelmäseloste löytyy osoitteesta <http://tilastokeskus.fi/til/maku/men.html>.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Maarakennusalaa koskevia kustannusindeksejä on julkaistu vuodesta 1964 alkaen, kun tierakennuskustannusindeksin tuotanto alkoi. Vuodesta 1980 tierakennuskustannusindeksin rinnalla on

julkaistu maarakennuskustannusindeksiä ja vuodesta 1990 lähtien maarakennusalan konekustannusindeksiä. Tie- ja maarakennuskustannusindeksit 1963=100, 1972=100, 1980=100 ja 1985=100 laskettiin pääasiassa tie- ja vesirakennuslaitoksen kustannusrakenteen ja panostietojen perusteella. Indeksit kuvasivat pääasiassa tielaitoksen omassa työssään käyttämien panosten kehittymistä.

Vuonna 1990 uudistettiin maarakennuskustannusindeksi täysin. Uudistuksessa muutettiin maarakennuskustannusindeksi urakoitsijoiden kustannusrakenteita ja panosten käyttöä vastaavaksi. Samalla lopetettiin erillisen tierakennuskustannusindeksin tuotanto. Perusvuoden 2005=100 indeksissä luovuttiin työlajeista. Ne korvattiin osaindekseillä, jotka kuvaavat erilaisia rakenteita ja järjestelmiä.

2010=100-indeksin myötä aloitettiin uutena katujen ja ratojen ylläpidon erillisindeksien laadinta. Katujen, teiden ja ratojen ylläpidon erillisindeksit muodostavat yhdessä ylläpidon kokonaisindeksin. Ylläpidon osaindeksi teiden ylläpito vastaa vanhojen perusvuosien kunnossapitoindeksiä.

Muita Tilastokeskuksessa vastaavalla periaatteella tuotettuja kustannusindeksejä ovat Rakennuskustannusindeksi, Maarakennusalan konekustannusindeksi, Metsäalan auto- ja konekustannusindeksi, Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksi, Linja-autoliikenteen kustannusindeksi ja Taksi- ja sairaankuljetusliikenteen kustannusindeksit.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Maarakennuskustannusindeksin julkaistut pisteluvut ovat julkaisuhetkellä aina lopullisia. Tämän jälkeen niitä ei enää muuteta.

Maarakennuskustannusindeksiin liittyvää dokumentaatiota on saatavissa tilaston kotisivulta sekä indeksiä tuottavasta Tilastokeskuksen yksiköstä.

Lisätietoja

Pentti Wanhatalo   029 551 2685
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

kui.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Maarakennuskustannusindeksi. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-4063 (pdf)